

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса
2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ
ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса
2026

УДК: 371

DOI: <https://doi.org/10.24195/ModernisationEP-2026-3>

М 74

*Рекомендовано до друку Вченою Радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»
Протокол № 10 від 26 лютого 2026 року*

Рецензенти:

***Княжева Ірина**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Університету Ушинського;*

***Тягнирядно Євгенія**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ.*

М 74 Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти:
збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Одеса, Україна, 20 лютого 2026 року). Університет Ушинського. Одеса:
Бондаренко М.О., 2026. 372 с.

ISBN 978-617-8814-06-9

УДК: 371

*Усі матеріали збірника подаються у редакції авторів.
Відповідальність за достовірність фактів несуть автори.*

ISBN 978-617-8814-06-9

- © Кафедра педагогіки Університету Ушинського, 2026;
- © Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської ради Одеського району Одеської області, 2026;
- © Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax», 2026.

20. Сухініна А.О. Інформатика як мистецтво мислення: старша профільна школа між кодом, творчістю та майбутнім 282
21. Торбенко С.Г. Підтримка дітей початкової школи з особливими освітніми потребами у визначенні професійного шляху 289
22. Халіль Луай Створення інноваційного середовища закладів загальної середньої освіти як фактор модернізації освітнього простору 294
23. Чернега О.І. Індивідуальна освітня траєкторія учнів на уроках хімії профільного рівня 301
24. Чалюк А.Л. Комунікативний підхід як основа формування мовної особистості в умовах Нової української школи 313

СЕКЦІЯ №3: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН 320

1. Браткевич А.О. Крос-культурна проблематика у сучасному науково-педагогічному дискурсі 320
2. Ісаєнко М.М. Професійна орієнтація як чинник підвищення мотивації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в закладах освіти, що належать до сфери управління МВС України 325
3. Koycheva T. Cluster-driven innovation in pedagogical university: frameworks of strategic implementation 330
4. Кинєва П.П. Використання штучного інтелекту в освітньому процесі: можливості та виклики 336
5. Осипова Т.Ю. Професійний розвиток учителя в системі післядипломної освіти 343
6. Панкратова Н.М. Атрибутивні характеристики розвитку культури професійної діяльності викладача математики в сучасному освітньому просторі 351
7. Тягнирядно Є.В. Мова як маркер ідентичності: соціокультурний та політичний виміри 357
8. Штайнер Т.В. Роль стейкхолдерів у модернізації освітнього процесу в закладах освіти: партнерство педагогів, сім'ї та громадськості 362

Ісаєнко Максим Миколайович,
*кандидат педагогічних наук,
викладач кафедри психології та педагогіки
Одеського державного університету внутрішніх справ*

ПРОФЕСІЙНА ОРІЄНТАЦІЯ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ, ЩО НАЛЕЖАТЬ ДО СФЕРИ УПРАВЛІННЯ МВС УКРАЇНИ

Актуальність дослідження. Професійна орієнтація в секторі безпеки та оборони взагалі і правоохоронних органах зокрема має різні форми роботи. Найбільш поширеною практикою є ознайомлення молоді з особливостями діяльності правоохоронних органів через медіа. Також заклади вищої освіти, що належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ України, Державної прикордонної служби України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Національної гвардії України (далі – заклади освіти органів системи МВС) систематично організовують дні відкритих дверей. Проте профорієнтаційна робота таким чином проводиться серед обмеженої групи молоді, що суттєво посилює відособленість системи відомчої освіти, обмежуючи приплив до правоохоронних органів здібної молоді.

Виклад основного матеріалу. Тому сьогодні заклади освіти органів системи МВС перебувають в активному пошуку нових форм профорієнтаційної роботи серед випускників закладів загальної середньої освіти, що зрештою сприятиме підвищенню якості підготовки фахівців для органів і підрозділів системи МВС. Наприклад, одною з таких форм стали ліцеї безпекового спрямування та національно-патріотичного виховання МВС. Новий формат освіти поєднує високий рівень навчання з патріотичним вихованням. Ці заклади першочергово приймають дітей загиблих та поранених захисників України, забезпечуючи їм якісну освіту та формуючи нове покоління правоохоронців.

Планом проведення профорієнтаційних заходів МВС передбачено відвідування закладів загальної середньої освіти, де науково-педагогічні працівники закладів освіти системи МВС ознайомлюють школярів з особливостями професій, що належать до сектора безпеки ті оборони (галузь знань К «Безпека та оборона», відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, затвердженого постановою КМУ від 29 квітня 2015 р. № 266 (у редакції постанови КМУ від 30 серпня 2024 р. № 1021), порядком добору та умовами вступу до закладів вищої освіти системи МВС, проводяться заходи з правового виховання школярів.

Участь у профорієнтаційних заходах та активне спілкування зі шкільною молоддю дає підстави для узагальнення спостережень щодо актуальних проблем професійного самовизначення випускників.

Насамперед слід зауважити на недостатню поінформованість школярів зі світом сучасних професій, а тому можливість пов'язати своє подальше життя з правоохоронною галуззю ними майже не розглядається. Небагато випускників розуміють важливість розкриття, розвитку й застосування своїх здібностей, задоволення результатами своєї роботи. Спостерігається певна невідповідність між професійними уподобаннями молоді і попитом на сучасному ринку праці. Навіть отримавши атестат про повну загальну середню освіту, багато молодих людей не зробили свого професійного вибору, що, на нашу думку, є наслідком недостатньої професійної орієнтації. Тому важливо шукати нові прогресивні методи професійної орієнтації. Сьогодні «професійна орієнтація на службу в правоохоронних органах України – це комплексна науково обґрунтована система форм, методів і засобів впливу на особу з метою формування й оптимізації її професійного самовизначення, що базується на основі врахування професійно важливих особистісних характеристик, потреб кадрового забезпечення відповідних органів і підрозділів» [1, с. 77].

Водночас умови воєнного стану та необхідність зміцнення сектора безпеки і оборони об'єктивно вимагає активізувати співпрацю із закладами

освіти органів системи МВС, в яких кожен міг би одержати інформацію про зміст певної спеціальності галузі знань К «Безпека та оборона», можливості здобуття освіти за певним фахом, перспективи працевлаштування.

Нескладно простежити пряму залежність між свідомим професійним вибором і мотивацією навчальної діяльності курсантів закладів освіти органів системи МВС. Слід констатувати, що майже в половини випускників шкіл процес професійного самовизначення не завершений. За нашим переконанням, він не завершується й у тих, хто вступив до закладів вищої освіти. Багато дослідників зауважують, що до половини першокурсників хотіли б поміняти обрану ними спеціальність. Однією з причин хибного професійного вибору, на нашу думку, є слабе уявлення школярів про зміст та умови майбутньої професійної діяльності. Переважна більшість (до 80%) вступників до різних закладів вищої освіти мають непевне уявлення про свою майбутню роботу та професійні вимоги, які до неї висуваються [4].

Лише 10% першокурсників можуть зазначити, які саме властивості особистості, компетентності повинні бути сформовані в процесі професійного навчання. Значна частина першокурсників (і це повною мірою стосується і курсантів закладів освіти органів системи МВС) має низький рівень культури і загального розвитку. Вони не відрізняються самостійністю, працьовитістю і соціальною активністю. Багатьох курсантів обтяжує сама навчальна діяльність. В ієрархії мотивів здобувачів вищої освіти мотиви пізнання і опанування професії не є домінуючими. Провідне становище займають мотиви матеріального благополуччя, тобто отримання документа про освіту необхідне лише для розширення можливостей влаштуватися на високооплачувану посаду. Має місце також бажання розширити своє коло спілкування. Часто трапляється і неусвідомлена мотивація, тобто отримання освіти не за власним бажанням, а під чийсь впливом.

Результати проведених досліджень [3] навчальної мотивації курсантів-першокурсників дозволили виявити таку проблему, як девальвація вищої освіти: цінністю стають не знання, не освіченість у цілому, а сам факт наявності

диплома. На це вказує достатньо високий відсоток випускників закладів освіти системи органів МВС, які по закінченні навчання виявляють бажання звільнитися з правоохоронних органів. Натомість позитивна мотивація курсантів до навчання сприяє забезпеченню успішного оволодіння знаннями й уміннями, може виступати в ролі компенсуючого чинника в разі недостатньо високих здібностей. Відсутність же навчального мотиву в курсанта або його низька вираженість, навіть при високому рівні розвитку здібностей, не може призвести до значних успіхів у навчанні.

Отже, пізнавальна і професійна мотивація, яка ґрунтується на свідомому виборі майбутньої професії, спричиняє досить високий інтерес до навчальної та службової діяльності на першому курсі.

На нашу думку, значну увагу під час професійної орієнтації до закладів освіти системи органів МВС слід приділити таким напрямам:

професійному відбору, тобто заходам професійно-діагностичного обстеження особи, спрямовані на визначення ступеня відповідності особистісних рис і якостей особи установленим вимогам до служби в секторі безпеки та оборони, придатності особи до навчання за обраною спеціальністю;

професійному інформуванню, тобто заходам щодо збирання, узагальнення та поширення інформації про систему закладів освіти системи органів МВС, перелік спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у кожному з них, умови прийому на навчання для здобуття вищої освіти, можливості професійного і кар'єрного зростання після здобуття освіти;

професійному консультуванню, тобто заходам щодо надання допомоги особі в професійному самовизначенні, виборі майбутньої спеціальності, індивідуальних психологічних якостей, професійних інтересів, здібностей тощо.

Висновки. Професійна орієнтація до закладів освіти системи органів МВС – це система взаємопов'язаних економічних, соціальних, медичних, психологічних і організаційних заходів, спрямованих на активізацію процесу професійного самовизначення та реалізацію прагнень громадян України щодо

оволодіння відповідними спеціальностями, за якими здійснюється підготовка в закладах освіти для органів влади, які згідно із законами України належать до сектора безпеки та оборони держави. Від якісно й грамотно проведеної професійної орієнтації залежить розуміння здобувачів освіти мети навчання, зв'язку з обраною професією, у них з'являється мотивація більш старанно вчитися, розвивати необхідні навички й цілеспрямовано рухатись до мети.

Список використаних джерел

1. Швець Д.В. Особливості профорієнтаційної роботи та професійного відбору і службу в Національну поліцію України. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України*: зб. наук. пр. Харків: ХНУВС, 2019. С. 75–79.
2. Камишанський О.Ю. До питання про специфіку професійної орієнтації поліцейських в Україні. *Юридична наука*. 2020. № 2(104). С. 137–144.
3. Ковальчишина Н.І. Зміни у мотиваційній сфері особистості слідчих на ранніх стадіях професіоналізації : автореф. дис... канд. психол. наук. Харків : ХНУВС, 2018. 20 с.
4. Яворська Г.Х. Соціально-професійна зрілість курсантів ВНЗ МВС України: [Монограф]. Одеса : Пласке, 2005. 304 с.

Наукове видання

Колектив авторів

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
М. ОДЕСА, УКРАЇНА, 20 ЛЮТОГО 2026 РОКУ

Українською мовою

Відповідальний редактор: Ірина Олександрівна Бартенєва
*кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»*

Підписано до друку 06.03.2026 р.
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 21,62. Наклад 300 прим.
Зам. № 0603/1

Надруковано з готового оригінал-макета у друкарні «Апрель»
ФОП Бондаренко М. О.
65045, м. Одеса, вул. В. Арнаутська, 60
Тел.: +38 (048) 700 11 55
info@aprel.od.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців ДК № 4684 від 13.02.2014

